

СЯЛЯНСКАЯ

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача свята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

НІВА

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграшчы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Нашыя „апякуны“.

Польская газета „Kurjer Wileński“ даволі часта забірае голас у беларускіх справах, быццам прыхільна трактуючы беларускі адраджэнскі рух. Эндэцкая газета „Dziennik Wileński“ таксама піша аб Беларусі і дамагаючыся рэпрэсіў проці беларускага адраджэнскага руху. На першы пагляд выглядае, што „Kurjer Wil.“ зьяўляецца прыхільным да беларускага руху, г. зн. хоча здзейсьнення ідэалаў Беларускага Народу, а „Dz. Wil.“ наадварот, зьяўляецца ворагам беларускага руху і затым імкнецца задушыць гэты рух, адкрыта абвешчаючы вайну беларускаму грамадзянству. Хоць на першы пагляд можа здавацца, што між гэнымі польскімі газетамі ёсць выразная роўнасць ў паглядах на сутнасць беларускай справы, аднак-жа калі правесці дакладны аналіз гэных поглядаў, дык праканаем, што як адна, так і другая газеты фактычна зьяўляюцца ворагамі беларускага руху, якія імкнудца задушыць беларускі нацыянальны рух. Праўда, ёсць роўнасць, але не па зместу справы, а толькі ў спосабах змаганьня з беларускім рухам. Калі „Dz. Wil.“ адкрыта кажа: „Іду на вас, Беларусы“, дык „Kur. Wil.“ наадварот, прыкідываецца нашым прыяцелем і хоча „апякавацца“ намі—Беларусамі. Каб даказаць гэтае пьвярджэньне, разважым некалькі фактаў, якія скідаюць заслону з запраўднага аблічча нашых „апякуноў“.

Перадусім прыточым тут некаторыя вышкі з артыкулу „S. W.“ „У дагонку за мандатамі“, які быў зьмешчаны ў № 261 „Kur. Wil.“

„Напрыклад, пасля арышту паслоў б. Грамады „сельсаюзніцкая“ прэса пачала гвалтоўную атаку проці заслужанага дзеяча А. Луцкевіча. Ня было закіду, ня было броду досыць валікага, каб ім не аплывана Луцкевіча. Адно толькі на аснове гэтых „рэвэляцыйных“ адкрыцьцяў зьмешчаных у шовіністычнай „Сялянскай Ніве“, трэба было ўзьняць проці Луцкевіча справу аб здрадзе стану. Са свайго боку беларуская прэса варожая Луцкевічу зрабіла ўсё, што было ёй магчыма, каб справакаваць арышт гэтага дзеяча. Нават ужо пасля факту арышту і пасаджэньні п. Луцкевіча ў вастрозе на Лукішках „сельсаюзніцкая“ прэса ня магла ўспакоіцца. Падаючы прэсавую качку пазычаную з польскай часопісі (курсыў наш) аб быццам „рэвэляцыйных“ паказаньнях п.п. Тарашкевіча і Астроўскага, якія быццам меліся прычыніцца да арышту Луцкевіча, ня ўважалі за патрэбнае аднаведна патрактаваць прэсавую качку...“

„Намеры аўтараў вельмі ясныя, каб

можна было мець які небудзь у гэтым кірунку сумліў. Хадзіла ім аб тое, каб гэтакім спосабам апусьціць у апініі беларускага грамадзянства паслоў, што сядзяць у Вронках, сваіх некалісь найвыдатнейшых праціўнікаў“

Далей аўтар пераходзе да святкаваньня 10-х угодкаў існаваньня сярэдняй беларускай школы і піша, што на ім нікога ня было з беларускіх дзеячаў з іншых кірункаў.

Вывады свае „Kur. Wil.“ заканчвае між іншым такімі ськазамі:

„Маральнае гнільля і кар’ераўшчына, гэта адзнакі павадыроў народу, якія яшчэ не дарасьлі да таго, каб фактычна быць яно павадырамі“ (курсыў наш).

„Сьвённы ў дагонку за мандатамі перарвана з усялякай прызваітасцяй. Брудная, праціўная дэмагогія—вось ежа, якая даецца свайму грамадзянству“.

„Трагэдыя сьвённешніх беларускіх адносінаў ёсць тое, што за імі, за несумленнымі палітычнымі павадырамі стаіць беларускі народ, просты, маральна здаровы і чысты, які да скарбніцы агульналюдзкай культуры мог-бы ўлажыць не адну даражэйшую вартасць...“

Вось што піша ў „Kur. Wil.“ п. S. W. Не закранваем тут справы нашых адносінаў да Луцкевіча, бо ўважаем, што калі ён арыштаваны і сядзіць у польскім вастрозе, дык ня маем маральнага права крытыкаваць яго дзейнасьць. Але, дзівіць нас вельмі тое, чаму гэта „Kur. Wil.“—орган вельмі блізка стоячы да ўраду, вінаваціць „сельсаюзніцкую“ прэсу ў арышце Луцкевіча?! Ці-ж польская пракуратура і паліцыя зьяўляюцца выканаўчымі органамі сельсаюзніцкай прэсы?! Ці ня бліжэй толькі да гэтых выканаўчых органаў стаіць сам „Kur. Wil.“?!

Мы ведаем толькі, што ніхто з сельсаюзніцкай прэсы не пакліканы сьведкай у справе арышту Луцкевіча, дык знача, арышт наступіў дзякуючы іншым даносам. „Kur. Wil.“ відаць добра знае фактычныя падставы да арышту Луцкевіча, толькі хоча віну якраз зваліць на таго, хто яму найбольш непадабаецца. Але гэтае зваліваньне занадта блыткімі ніткамі сшыта.

Пасля арышту Луцкевіча „Сял. Ніва“ ў № 75 пісала: „...па загаду пракурорскіх уладаў арыштаваны гр. А. Луцкевіч. Польская газета „Kur. Wil.“ аб арышце піша наступнае.

Далей якраз была зьмешчана „прэсавая качка“, як гэта сам S. W. прызнаецца, але гэтая качка ўзята не ад каго іншага, а як толькі з гэтай самай газеты „Kur. W.“. Аднак падаючы гэтую вестку „Сял. Ніва“ дапісала наступнае:

„Хоць „Kurjer Wileński“ зьяўляецца ўрадавай часопіскай і затым павінен быць найлепш пайфармаваны аб ходзе сьледства

ў справе „Грамады“, аднак паданая ім вестка аб сэнацыійным паказаньні пасла Б. Тарашкевіча і гр. Р. Астроўскага зьяўляецца вельмі сумліўнай“.

З гэтага бачым да якой нізасці дайшоў аўтар артыкулу „У дагонку за мандатамі“, калі качку сваёй газеты „Kur. W.“ пачай запісваць на рахунак Беларусаў.

Цяпер зьяўляецца зусім ясным—каму хадзіла аб тое, каб „апусьціць у апініі беларускага грамадзянства паслоў“. Якраз гэта патрэбна нашым беларускім „прыяцелям“ з „Kur. Wil.“. Дык і зусім ясна, той хто прыкладаў сваімі артыкуламі сваю працу да арышту паслоў, той, пасля іх арышту, хоча, каб іх дыскрэдытаваць у вачох беларускага грамадзянства. Ведама нам, хто паслоў арыштоўваў і якая польская прэса хваліла ўрад за арышты.

Адно толькі ня зусім ясна, чаму „Kur. Wil.“ хваліць цяпер Луцкевіча, а не хваліць арыштаваных паслоў, якія ўжо прасядзелі шмат больш у вастрозе за Луцкевіча?! Маём надзею, што і гэтая ня зусім яснасьць воляй-неволяй праясьніцца.

З усяго бачым, што „Kur. Wil.“ задволены з лёсу арыштаваных паслоў і затым стараецца брацца за тых шчырых Беларусаў, якія кіруюць цяпер Беларускай прэсай, а яшчэ ня арыштаваны. Яму ходзе, каб наніжаць кіраўнікоў беларускага руху, пішучы, што яны не дарасьлі да таго, каб кіраваць беларускім палітычным рухам. Гэтым падходам „Kur. Wil.“ хоча паказаць, што ў беларускім руху няма адпаведных павадыроў, а затым з такім рухам урад можа сабе ня лічыцца. Вось у гэтым і праяўляецца баламутная „апякунства“ „прыяцеляў“ беларускага руху з „Kur. Wil.“. Яшчэ больш яно будзе відаць, калі мы глянем на апошнія словы аўтара S.W., што за несумленнымі, быццам, павадырамі стаіць Беларускі Народ, просты, чысты, „які да скарбніцы агульналюдзкай культуры мог-бы ўлажыць не адну даражэйшую вартасць“. Гэтае аданьваньне Беларускага Народу, а ганеньне яго лепшых павадыроў выглядае вельмі паюдашоўска. Хто-ж прычынай таго, што гэты просты, чысты народ не ўкладае, а толькі мог-бы ўкладаць у скарбніцу культуры вартасць? Ці-ж ня вы, паночкі з „Kur. Wil.“ і „Dz. Wil.“ не даіце нам беларускае школы? Ці-ж ня вы не прызнаеце Беларускай палітычнай правоў?! Ці-ж ня вы пашыраеце арышты беларусаў?! Ці-ж ня вы з „Kurjera Wileńskiego“ першыя падавалі рэпэнт ураду аб арыштах і ліквідацыі Грамады?! Ці-ж ня вы прысылаеце нам асаднікаў, замест зямельнае рэформы?! Ці-ж ня вы разьведаеце рукамі Вявудзкіх і S. W. беларускае грамадзянства?! Ці-ж ня вы зьяўляецеся маральнымі апякунамі гнільля і кар’ераўшчыны і бру-

ВОКАМ ПА СЬВЕЦЕ.

VI.

7 і 8 лістападу Масква і ўся савецкая саюзная рэспубліка сьвяткавала 10-тыя ўгодкі існавання бальшавіцкай улады. Минула ўжо 10 гадоў з таго часу, калі бальшавікі скінулі ў 1917 годзе тагачасны ўрад Керанскага і палажылі пачатак панавання пралетарскай дыктатуры.

Увесь сьвет, з прычыны бальшавіцкага юбілею, на рожныя ляды і спосабы, разглядае і тлумачыць гэтае здарэнне. Дык і нам таксама будзе гожа затрымацца некалькі часін над гэтым.

Перадусім адзначым тое, што з арлінага палёту ўдалося заабсэрваваць на самым сьвяткаванні. Як заўсёды, таксама і на гэты раз, самы сэнс сьвяткавання выяўляўся ў рознага роду дэманстрацыях, парадах і мітынгах. Галоўнымі месцамі сьвятачных цэрамоніяў былі Масква і Петраград, які бальшавікі называюць Ленінаградом. На шматлічбовых мітынгах выступалі з прамовамі, у першую чаргу, самыя выдатныя камуністы, якія цяпер знаходзяцца пры ўладзе. Разумеецца, што яны гаварылі аб тых адбытках, якія бальшавіцкая ўлада замацавала за працоўнымі масамі і малявалі тую перспектыву, якія прадбачацца ў далейшым.

Тут толькі што гаворана, што выступалі камуністы, якія цяпер знаходзяцца пры ўладзе, а калі так, дык знача, што ёсць і такія камуністы, якія ня маюць улады!...

Над гэтым воль зьявішчам і затрымаемся. Камуністы ў камуністычнай дзяржаве і бяз улады... Гук гэтакіх словаў асабліва востра рэжа слух, але-ж нічога не зьмяняецца, бо факт, не ўступае месца ілюзіям. У Расеі, дзе пануюць цяпер камуністы, ёсць два камуністычныя кірункі і групы.

Першая група гэта тая, якая мае ўладу і тая, якая не згаджаецца з тактыкаю ўлады, а гэтакіх парадкам, знаходзіцца ў апазыцыі да тых, хто ўрадуе.

На чале ўрадавага кірунку знаходзяцца: Сталін, Бухарын, Рыкаў, Калінін і іншыя, а на чале апазыцыі: Троцкі, Зіноўеў, Камянеў, Прэабражэнскі.

У чым-жа рожніца?

Вось на гэтае пытаньне і адкажам.

Мы ўжо ў папярэднім аглядзе адзначылі, што камунізм, гэта—такі грамадзка-дзяржаўны лад, пры якім чалавек працуе колькі можа, а бярэ сабе для карыстанья колькі трэба. Вось дзеля зьдзейсьнення гэтых мэтаў бальшавікі захапілі ўладу і адразу хапіліся за выкананьне сваёй праграмы. Лёгка і хутка былі адабраны фабрыкі і заводы і пераданы ў дзяржаўнае ўладаньне, а таксама адабралі і зямлю ад абшарнікаў. Усё гэта было вельмі добра, пакуль забіралося, але-ж пасля, калі пачалося гаспадараваньне на камуністычных пачатках, дык зьявілася адразу вялікая перашкода. Работнікі на казённых фабрыках стараліся працаваць як найменей, а браць як найболей. У савецкіх маёнтках было тое самае. Сяляне таксама не хачелі аддаваць дарма лішкі свайго хлеба. І ў рэзультатае сталася тое, што фабрыкі не аплачвалі сябе, а сяляне сталі нядбала адносіцца да сваіх гаспадарак—рупячыся аб тым, каб запрацаваць хлеба для сябе бяз лішкі. Цераз пяць гадоў гэтакага парадкавання бальшавікі аразумелі, што нельга далей так гаспадаравалі, дык і перамянілі эканамічную палітыку ў 1922 г. А тагды, паводле новае эканамічнае палітыкі, стала рабіцца так, каб кожная фабрыка ці завод аплачвалі сябе, а калі не, дык такія фабрыкі аддаваліся ў арэнду, пры гэтым было дазволена арэндатарам вытворы арэндных фабрыкаў прадаваць як і дзе ім падабаецца. На сялянства былі наложаны натуральныя падаткі. Лішкі хлеба ня сталі забіраць, а дазволілі прадаваць з вольнае рукі. У сувязі з гэтакай палітыкай, той, хто выявіў спрыт і магчымасьць, дык стаў хутка багацець, а калі гэтак, дык павяля старынкаю. І воль на гронце палітычна-эканамічных пераменаў паўсталі спрэчкі паміж самымі камуністамі: адны ўбачылі ў гэтым адступленьні ад камуністычных тэзаў і сталі імкнуцца да ператварэньня ў запраўднасьць камуністычнае тэорыі, а некаторыя на далей лічаць патрэбным утрымаць НЭП,—новую эканамічную палітыку. І воль гэты апошні перамогаюць. Дык ясна, што пераможцы адсунулі ад улады непажаданых асобаў, сярод якіх знаходзіцца Троцкі, Зіноўеў і многа іншых. Мала таго, што адсунулі ад улады, але-ж яшчэ выключылі з партыі, ды да некаторых прымянілі рэпрэсыі.

І воль знача, на сьвяткаванні 10 угодкаў, было забаронена выступаць тым камуністам, якія зьяўляюцца няврыхільнымі да афіцыйна-нага камунізму, але-ж, як пішуць газэты, Троцкаму і Прэабражэнскаму ўдалося наладзіць мітынгі, на якіх яны мелі магчымасьць часткава выказацца. Але-ж быццам міліцыя разагнала гэтыя мітынгі.

Як-бы яно там не сталася, але-ж вачавідным ёсць фактам, што сярод самых камуністых—пелалы. Мы адносімся вельмі крытычна да бальшавізму, але-ж мусім адзначыць, што, калі толькі дойдзе да разрухі сярод камуністых, дык,

дзякуючы гэтаму, могуць скарыстаць манархістыя, каб пасадзіць на шыю ўсяму народу—цара. Што ж будзе рабіць цар? Ясна, што будзе выконваць волю буржуазіі, абшарнікаў ды капіталістых. Будзе адбіраць зямлю ад таго, хто на ёй працуе цяпер, ды будзе зьвяртаць яе—абшарніку. Прынамсі гэтакую праграму высоўваюць тны расейскія манархістыя, якія знаходзяцца за межамі савецкае рэспублікі.

Пасля гэтакіх увагаў, пакідаем сьвяточныя дні бальшавіцкае ўлады, ды глянем далей у сьвет шырокі.

І воль мы бачым: сярод спакойных водаў Вялікага акіяну знаходзіцца некалькі выспаў, якія называюцца агульным імемем—Філіпіны. Жыхарства тых выспаў агулам яшчэ мала культурнае, а дзеля гэтага самага некалі падпала пад панаваньне Амэрыкі. Ня глядзячы на тое, што Амэрыка—багаты апякун і добры гаспадар, цяпер, калі насяленьне Філіпінскіх выспаў стала культурнейшым, дык пачаў будзіцца ў ім незалежніцкі ідэал. Філіпінцы зразумелі, што хоць і залаты востраг, але ўсёроўна востраг... А калі так, дык сабраўшы кангрэс паставілі якнайхутчэй дамагацца свабоды.

Гэтае здарэнне, апрача савецкіх сьвяткаванняў, мы лічым найвыдатнейшай праявай з усіх тых, якія бачылі кінуўшы вокам па сьвеце... Выпадаў ніякіх ня робім: няхай кожны сам падумае—што гэта значыць?... Зыркні.

Выпісвайце! Купляйце!

Адрыўны Календар НА 1928 ГОД "ПАГОНЯ".

Беларускі адрывны календар на 1928 год нязвычайна вартасная рэч для кожнага гаспадара і гаспадыні. У календары можна знайсці ўсялякія патрэбныя ў жыцьці парады і інфармацыі.

Дык кожны сьпяшайся выпісаць або купіць календар „Пагоню“.

ЦАНА АСОБНАГА КАЛЕНДАРА 1 зл. 20 гр., а за 10 календароў 10 зл., сьценка каштуе ад 25 да 75 грошны.

Каб таней каштавала, выпісвайце ня менш 10 экзэмпляраў, прысылаючы 12 зл. 10 грошны (2 зл. 10 гр. за перасылку).

- Календар выпісвайце з: 1) Кнігарні „Пагоня“—Вільня, Завальная 7, 2) Кнігарні Ст. Станкевіча—Вільня, Вострабрамская 2.

ЯКУБ КОЛАС.

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

Смутна ў лесе, нібы чары Напусьцілі тут паны. Дзе-ж лятункі? Дзе вы, мары? Адабралі ўсё яны. Мільгатуўся вобраз Ганны, Такі родны і жаданны. І чаму ён ня ішоў з ёю? А цяпер гадай, бядуі... Хлопца штурхнуў хтось рукою— „Руку, галган пацалуі!“

Шны выгнуўшы дугою, Дружна коні дол сякуць, Толькі пыл курыць трубою, Насустрач палі бягуць, Адзінокія курганы, Вёскі, фольваркі, крыжы, Лес, смугою чужь засланы, Сіняй далі рубяжы... Эх, дарога! Як прыемна На арлох тваіх ляцець, Не гадаць-бжаць дарэмна, Думак клопату ня мець, А сказаць: Э, будзь, што будзе! І ня думаць ні аб чым, Толькі чуць, як лёгка грудзі Дышуць полем веснавым, А ў разлогах аксамітаў Дрэвы пышныя ўстаюць, І дрыготна хвалі жыта Плыўкадымныя бягуць... Першы раз скрынач убогі Зьведаў гожасьць тэй язды...

15) Эх, дарогі! Эх, дарогі! Вы куды йдзеце? Куды?

II

— Унь і замак, бачыш? вежы!— Пугаўём махнуў хурман:— А воль тут быў лог мядзьвежы, Дзікі тут хадзіў кабан, Тут пладзіліся і сарны, Тут пладзіліся зубры... Эх, бары былі, бары! Але й ім прышоў час марны.— І ўздыхнуў хурман стары. Можна ўспомніў век пражыты, Маладыя свае дні, Вечар, мрокам апавіты, Жыцьця зьвіклія агні. — Гэй, вы, конікі малыя, Сакалы мае ўдалія! Што прысталі?— Лейцы ён падняў, махнуў... Коні пылі заламалі, Бы агонь іх жахануў, І панесьлі! Брычка скача, Мякка бубенцы зьвіняць... Ці ня песня ў іх бядача, Доля горкая чуваць? А Сымон глядзіць на вежы І на гэты замак пых... Эх, чужыя гэта межы! Не для іх ён, не для іх! Але трохі і цікава, Хоць нагледзіцца ўсяго, Калі-ж кепска будзе справа, Хто ўтрымае там яго? А дзянёк у цішы-разважаньні На спакой адыходзіць павольна; Задуменьне ляжыць у блісканьні, Як той усмех апошні расстанья, Як той погляд каханья супольна.

І вялікі-ж дзянёк у прыгодзе! Надарыў ён Сымонку багата: Эх, дзе раніца тая зачата! Эх, дзе поўдзень прашоў, яго сьвята! Эх, дзе вечарам здумкамі ходзіць! А на замку пазалота Грае ў чырвані, гарыць. А галота... Дзе-ж галота? Сланяецца каля плота, У гразі яна ляжыць! Мрок ачнуўся, скулься глянуў І пасунуўся рупліва З таго лесу праз паляну Насустрач якраз туману, Што з нізіны ўстаў маўкліва, Сьлепавочна, баязьліва. Мрок няветы і зацяты, Жмурыць вочы з-пад карэньня, Уздымае хіб кудлаты, Па палёх раняе латы І край неба тчэ ў суденне, Каб разьвесіць свае шаты. Хмаркі, неба, лес, зямліца,— Усё сьціхла, зорыць чутка: Штось замьсьліў мрок-сьляпіца! З горак сходзіць багравіца, Дзесь галосіць-плача дудка,— Будзе сьцішна, будзе жутка, Калі зьяжа ноч-чарніца! Замак грозны і варажы, Так пануры яго вежы: І хоць ён здалёк пахожы На царкву, касьцёл, „дом Божы“, Ды з залочанай адзежы Вее чымся злым і рэжа, Коле вочы ў падарожжы. Блеск у вокнах—сьмех фальшывы, Ён ня вабіць, ён ня грэе; Тны вокны—вочы зьмея.

Пазірае замак скрыва, І ён душыць, гне маўкліва. „Куды-ж еду? Дзе-ж я? дзе я?“ Хлопец думае тужліва. Воль гара. Прыціхлі коні, Колы рэжунца ў пясок, А з гары, як на далоні, Разам выплыў гарадок З яго цэрквамі, дамамі Розных постадаў, ладоў, З мураванымі сьцянамі, З яго купамі садоў, Вязаў пышных, поўнацелых, Ліп разложыста-густых І крыжоў, даўно збудзьвельх На магільніках старых. Захад чырвана-ружовы; Дзень пахованы ўжо ім, Бы замерлі яго словы На крыжы, на залатым. І страх нейкі бяспрычынны Душу хлопчыка абняў. Бы ён руку самачынна На той горад надымаў. Ці-ж яму, палёў дзіцяці, Сыну лесу і дарог, На дарозе панскай стаці, Жыць у зімку, гарадох? І ў Сымонкі прад вачыма ўсталі родныя куты, Хата бацькава, радзіма, Грушы дзікія, платы... І якая гэта доля— Ласкі мацеры ня знаць, Казкі, песні свайго поля На чужыя памянць?! Ды ня век быць пад прыгонам: Ён на свой лад зажыве— Думкі ёсць у галаве— Не жартуйце-ж вы з Сымонам!

3 жыцця Польшчы.

Цікавы зезд.

13 г. лістападу ў Варшаве адбыўся польскі зезд быўшых ідэйных вязьняў. Гэта знача тых палітычных вязьняў, якія адбылі кару і выпушчаны на волю, за часоў панавання дамавага ўраду. Прадстаўнікі сучаснага ўраду прывіталі зезд, дык і цікава будзе калі адзначым, што вітаючы зезд тых палітычных вязьняў, якія адбылі кару, ніхто не ўспамінуў тых вязьняў, якія за грахі проці, аружнаю сілаю адсунутага ад ўлады эндэчка-пястоўскага ўраду, яшчэ і дагэтуль запаўняюць вострагі, а сярод іх, многа і нашых Беларусаў.

Армія безработных.

Згодна ўрадавых дадзеных на 5 лістапада г. г. у Польшчы было зарэгістраваных 117996 безработных з якіх 31107 жанчын.

Што дзеецца ў сьвеце?

Камуністычная апазыцыя.

Газэты пішучь, што ў Маскве адбываюцца тайныя сабранныя апазыцыі камуністычнае партыі. Быццам на гэтых сабранных старшынствавалі Троцкі, Каменеў, Ракоўскі і Зіноўеў. Апазыцыянеры не прапускілі на свае паседжаньні сяброў сталінскага цэнтру.

Дэманстрацыя ў Шанхаі.

У Шанхаі, у Кітайшчыне, перад радавым кансульствам расейскія эмігранты рабілі варожыя да бальшавікоў дэманстрацыі, ходзячы са старымі расейскімі сьцягамі і пяючы царскі гімн.

Партугалія не супакойваецца.

У Партугаліі пануе нэрвовы настрой народных гущаў, палітычных і грамадскіх арганізацыяў, выкліканы чынасьцю дыктатарскае ўлады, падаўляючае ўсякую свабоду ў краі. З дня на дзень чакаюць новых крываваых падзеяў, а мо' й гаспадарственнага перавароту.

Справа югаславянска-францускага дагавору.

Як ужо ведама, дык Югаславія і Францыя падпісалі прыцельскі дагавор. Дзеля гэтага самага Югаславянскі міністар Марынковіч выежджаў у Парыж. Гэта вельмі ўстрыжыла Італію, бо гэты дагавор абмяжоўвае свабоду руху Італіі на Балканах. Дык і ня дзіва, што прапанову Францыі аб супольным абгаварэньні справы Балканаў, Італія прыняла вельмі няпрыхільна.

Югаславія-ж здаецца неяк стала сьмялейшаю, ды загаварыла зусім іначай. Міністар Марынковіч вяртаючыся з Парыжу меў заехаць у Рым але-ж падпісаўшы прыцельскі дагавор, паездку ў Рым адлажыў, пры чым заявіў, што калі Рым хоча, дык няхай і распачынае гутарку аб упарадкаваньні італьянска-балканскіх справаў.

Белыя мары.

У той час, як у Маскве бальшавікі ўрачыста сьвяткавалі 10-я ўгодкі існаваньня радавае ўлады ў Расеі, у Парыжы расейскія эмігранты наладзілі паніхду па ўсіх забітых, замучаных і памёршых за дзесяць гадоў бальшавіцкае ўлады. Пасьля паніхды адбылося сабрание, на якім між іншым аратарстваваў былы царскі генэрал Дзенікін каторы палчыркуў, што антыбальшавіцкі „белы рух“ збавіў Еўропу ад навалы віхру чырвонага шалу. Але што з гэтага, скажам мы, калі „белы рух“ збавіў Еўропу, шкодаю Расеі.

НАВИНЫ.

— **Канфэрэнцыя Беларускага Сялянскага Саюзу ў Наваградку.** У панядзелак 21-га лістападу ў Наваградку мае адбыцца канфэрэнцыя Беларускага Сялянскага Саюзу. На канфэрэнцыі будуць сябры і сымпатыкі Саюзу з Наваградзкага пав., Старшыня Цэнтральнага Камітэту пасол В. Рагуля і сябра Ц. К. гр. І. Куціцкі.

— **Беларускі Народны Тэатр у Сьвенцянах.** Дня 8, 9 і 10 лістападу Беларускі Народны Тэатр Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры зрабіў тры выступленьні. Два разы была адыграная „Паўлінка“ і „Заручаны Паўлінкі“, адзін раз „Хам“—драма ў 4-х актах. Са Сьвенцянаў тэатр выехаў у Сьвір, а са Сьвіра мае паехаць у Лынтупы.

— **Спэтакль у Старай-Рудне.** У нядзелю 20 лістападу адбудзецца спэтакль у в-цы Старай-Рудне, Варнянскай вол., Віленска-Троцкага павету. Спэтакль ставіць Жодзіскі Гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Будуць адыграны п'ескі: „Птушка Шчасьця“ і „Чорт і Баба“. Пасьля прадстаўленьня—сьпевы, дэклімацыі і скокі (танцы).

— **Праца Гуртка В. І. Г. і К. у Нарэўцы.** У нядзелю 20 лістападу ў м. Нарэўцы, Бельскага пав., адбудзецца спэтакль-вечарына, наладжаная праз Гурток Бел. Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Адыграныя будуць п'ескі: „Страхі жыцьця“ і „Пасланец“. Пасьля прадстаўленьня сьпевы і скокі. А ў панядзелак 21 лістападу па ініцыятыве ўраду таго-ж Гуртка мае адбыцца агульны сход з мэтай арганізаваньня коопэратывы.

— **Непатрэбная рэч.** Газэта „Праца“ № 3 у хроніцы пералічыўшы ўсіх сяброў Цэнтральнага Камітэту Беларускай Хрысьціянскай Дэмакратыі зрабіла наступную прыпіску: „Як відна з гэтага складу, хадэцыя і сельсаюз навет у сваіх цэнтральных установах маюць адных і тых самых людзей!... Цікавыя партыі!...“

І праўда цікавыя, але-ж цікавыя і людзі, якія пішучь газэту „Праца“, бо навошта пісаць тое, што зусім нікому не патрэбнае і не справядлівае?... Калі-б гэта напісаў Паўлюкевіч ці Умястоўскі, дык было-б зусім зразумела, бо за гэтакія рэчы ім плаціць урад!.. Ну а „Праца“?!

Няўжо і вам хто-колечы за гэтакія рэчы заплаціць?

Для высьвятленьня праўды падаём склад Цэнтральнага Камітэту Хадэцыі паводле весткі з „Працы“, а імяна: кс. А. Станкевіч, А. Стэповіч, П. Каруза, Я. Шутовіч, Я. Пазыняк, Яковіч, Дварэцкі, Красоўскі, Грабінскі, Жук, Ушакевіч. Рэвізійная Камісія: Ст. Станкевіч, В. Малей, Аўрайцэвіч і Лукашэвіч.

Ну, а цяпер для параўнаньня падаём склад Цэнтральнага Камітэту Сялянскага Саюзу: сябры—пас. В. Рагуля, пас. Ф. Ярэміч, А. Більдзюкевіч, д-р Туронак, Куціцкі, Юхневіч і Ст. Сьвістун і кандыдаты: Матусэвіч і Аніськовіч. Дык дзе-ж тут увідзела „Праца“ тых самых людзей?

Цікавыя вочкі маеце, паночкі! Цікавыя!... Навошта-ж пісаць непатрэбныя рэчы?

Гаспадарскі аддзел.

Гутарка пра штучнае ўгнаеньне.

(Канчатка).

На ўсіх землях найвыразней у нас выступае брак азоту. Гэты брак можа пакрыць гной ад скаціны (гной лічыцца поўным угнаеньнем і ўносіць у зямлю ўсе складнікі спажывы для расьлін).

З штучных угнаеньняў азот замяняе чылійская і нарвэская салетры, амонавы сярчан, азатняк.

Чылійская салетра мае ў сабе 15—16% чыстага азоту. Яна дрэнна перахоўваецца, бо працягваючы з паветра вільгаць, хутка зьбіваецца ў камякі. Зямля салетру не затрымлівае, ад чаго яна хутка выпаласківаецца ў ніжэйшыя слаі. Дзеля гэтага салетру сеюць на руні. Калі гаспадар жадае ратаваць слабыя засеў, дык салетра тут робіць даўвы. Пад азіміну салетру сеюць 2 разы: увосень па руні і вясной, як толькі жыта пускаецца ў рост. З ярынаў найлепш спажываець салетру авёс. Пад бульбу салетру трэба ўносіць загадзя, бо ад яе бульба зрастаецца буйна ў каліе і апазьніваецца з завязваньнем бульбінаў. Вельмі добра адываюцца на салетру буракі, пад якія яе ўносяць перад апошняй апаляўкай буракоў.

Салетра, пападаючы на мокрую часткі расьлін, нішчыць іх зусім, дзеля чаго яе сеюць у сухую пагоду і на сухія расьлінкі.

Салетра—гэта атрута, а таму трэба ня пускаць скаціну на сьвежа-салетраванае поле.

Немцы перад вайной ужывалі салетру на дзесяціну да 25 пудоў, і знаходзілі, што ўжываньне яе аплачавалася ў такой колькасьці. У нас на Беларусі, дзякуючы іншым эканамічным умовам жыцьця, спадзяваюцца, што 25 п. салетры на дзесяціну пры яе дарагавізьне не аплаціцца. Ужываюць да 10 пуд. на дзесяціну.

Нарвэская салетра ўжываецца таксама як чылійская салетра.

А тымчасам коні гулка
Б'юць па бруку капытом.
Вось масточак і рачульку
З сітняком і чаратом.
Ідуць домікі радамі
З аканіцамі, садамі,
Каля вокан геаргіні,
Ружы кусьцікі і мак
І гарошак бледна-сіні
Між тых красак, бы прымак.
А там, далей, камяніцы,
Рынак, крамы пустыры,
Манастыр, касьцёл, капліца
І мур, мур, мур...
Ад касьцёлу іх дарога
У бок крута павярнула,
На падмурку мільгатула
Постаць нейкага сьвятлога
У сутане, рукі ўзьдзеты,
Вочы ўзьведзены кудысь,
Бы за грошы замак гэты
Шле малітвы ён увысь.
Перад імі, як талерка,
Ціха кругліцца, блішчыць,
Зьзяе возера-люстэрка,
А над возерам стаіць
Замак грозны, замак хмуры;
Валы, бойніцы відаць,
Няпрытульна і панура
Сьцены гэтыя глядзяць.
Замак меў адну дарогу—
Вузкі насып між вады.
„Тут ня выйдзеш, як з астрогу...
Эх, куды папаў! Куды!“
Так Сымонка сам з сабою,
К замку едуць, гадаў.
Нейкім страхам і жудою
Гэты замак патыхаў.
Вось і ўезд у двор замковы—
У мурах нібы нара;
Гучна стукаюць падковы,

Бы дае тут значь гара,
Што сюды-хтось уяжджае—
Госьць няпрошаны, чужы.
Вось зьбяжыцца стража злая!
Калі вораг ты—дрыжы!
Але зараз ціха стала,
Грук замёр да капытоў
А ноч косы расплятае,
Мрок вылазіць з-за кустоў
І на ліпы воўну сьцэле,
Іх мяняючы абрыс,—
Нібы з прасьвіцы кудзеля,
Толькі спущаны наніз.
Ціха ў зімку і нялюдна,
Бы ён вымер, бы пусты.
Сном заснуўшы неабудна,
Як той волат закліаты.
Ды дарожкі ўсе ў парадку
І праведзены пад шнур,
Гошчы клямбачкі і градкі
Розных выглядаў-фігур,
І такі йдзе дух пахучы,
Чуць-чуць ветрык патыхне,
А там дзесь у старане
То патухне, то мільгне
Нейкі блеск, агонь бягучы...
Дзіўна ўсё пад гэтым мрокам!...
Без канца вялікі двор—
Не акінуць яго вокам,
Шырыня, разгон прастор!
Брычка двойчы павярнула,
Тры ўжо мосьцікі мінула
І спынілася—канец!
—Ну, пабудзь-жа тут, хлапец!
Я на момант невялічкі
У кантору забягу—
Яна там, унь, на рагу—
Ліст аддам!—Хурман зьлез з
брычкі,
Ідзе, ногі распраўляе,
Бо дарога-ж не малая.

Хлопцу-ж сьцішна з няпрывычкі.
Зьнік хурман у сутуненьні,
І заціхлі яго крокі,
А Сымонка, адзінокі,
Ловіць зыкі ў натужэньні,
Ды ўсё ціха. Дзесь блізютка
Прамільгнуў кажан вушасты,
У кустох лісток зашастаў,
Нешта піскуда ціхутка,
Тыя-ж дрэвы, нібы зданьні,
Пазіраюць грозна-строга,
Бы цікуюць на малаго
У маўклівым разважаньні.
Тут знаёмы толькі зоры
І прыветны з ім, лагодны;
Той-жа вобраз мілы, родны,
Той-жа блеск іх у прасторы...
Ша, ідуць! Замер хлапчына:
Глуха тухкае хурман,
А за ім ідзе мужчына,
Незнаёмы нейкі пан.
— Ну,—сказаў хурман:—злазь,
сынку!
Тут табе і хлеб і дом.
Дык службы-ж цяпер паном!
Што-ж? у добрую часінку!—
І спытаўся пан замковы:
— Гэта ён музыка й ёсьць?
— Ён, ён самы, ягомосьць;
Ну, сыноч, бывай здаровы!—
Зьлез Сымонка і са скрыпкай
За „ягомасьцем“ ідзе.
Пан ягомасьць паліць піпку,
Сам сабе пад нос гудзе;
А калёсы мёрным стукам,
Коні гучным капытом
Адклікаюцца адгукам,
Як апошнім тым зьвяном,
Што залучала хлопца з полем
І з прасторами лугоў...
Зашчымела сэрца болем:

Зноў чысь чужая воля,
Ўлада новых абцугоў!
Колькі крокаў шлі маўкліва,
Потым пан пачаў пытаць
З насмяханьнем і жартліва.
Дзе вучыўся хлопец граць,
Як натрапіў ён на князя,
Як дабіўся ласкі там,
(Ды яму ва ўскім разе
Трэба помніць, што ён—хам).
І з сабою пан мармоца:
„Ну, пабачым, што за жог.
Як ён заўтра засьвяргоча
І капусту і гарох“.
Хлопец толькі глянэ скоса.
Ой, відаць, нягодны, гад!
Хоць цяпер бязы назад,
Але сьціхнуў шум калёсаў.
Ён адзін тут з гэтым панам.
І куды ён завядзе?
Лепш памерці пад парканам,
Чым служыць такой брыдзе.
Але йдзе за ім пакорна,
Штось заняла на душы.
Як і ночка, думкі чорны,
Толькі зорачкі ў вышы
Над панурым замкам зьзяюць,
Блеск іх ветла так дрыжыць;
Зоркі хлопцу спагадаюць.
Ну, што-ж? трэба тут пачыць.
Вось і домік мураваны
Выплыў раптам з-за расьлін.
— Ну, Шопэн ты калашманы,
Ты тут будзеш не адзін:
Там пры кухні жывуць „людзі“,
Як і ты, усе яны;
Там прыпынак табе будзе.

(Далей будзе.)

Амонавы сярчан і азатыяк у нас мала ўжываюць. Дзея іх іншае асаблівасці, гутарка будзе ў другіх нумароў „Сял. Нівы“.

Супэрфасфат уносіць з сабой фосфар. Добра ідзе на землях больш сьвяжлых. Уносіцца пад усе расьліны. Колькасць, якая высяваецца, залежыць ад працэнтнасьці. Высываць трэба за некалькі дзён перад сяўбой жыта. Закрываюць драпаком, ці звычайнай бараной. Ня трэба мяшаць з вапнай і тамасоўкай, а з іншымі гняямі можна. Ня варта сеяць супэрфасфат на лёгкіх, сырых і квасных землях, дзе ідзе лепш.

Тамасоўка, якая таксама абагачае зямлю фосфорам. Ужываецца таксама як супэрфасфат. Каб вецер не разнасіў парашок, лепш яго змяшаць з торфам ці моврым пяском. Высываюць ад 15 да 25 пуд. на дзесяціну, а на сенажаці да 36 пудоў.

Тамасоўка, лежачы ў сырым месцы, ці на зямлі, можа скамянець як цэмант.

Паташова соль абагачае зямлю паташом (коліем). Ідзе на тых самых землях, на якіх раіцца і супэрфасфат. Памагае пад усе расьліны, а найлепш аплываецца пад бульбу і караньплоды, асабліва, калі даецца разам з клеўным гноем. Уносіць ад 6 да 12 пудоў на дзесяціну. На больш лёгкіх землях і на сенажаці лепш уносіць.

Кайніт. Высываецца на дзесяціну ад 18 да 30 пудоў. Кайніт высываюць за 2—3 тыдні перад сяўбой, а пад ярыну найлепш увосень.
Гаспадар.

Аб гарадзкой пекарні у Вільні.

(У мэтах інфармацыі).

Даведаўшыся, што Віленская Гарадзкая Управа прабуе ўзяцца будаваць у Вільні мэханічную пекарню, мы зьварнуліся да кааператара сябры Цэнтр. Ураду Бел. Інст. Г. і К., Адварда Будзькі, каб сказаў-што-небудзь аб зацеі Гарадзкой Управы. Ад яго даведліся вось што:

„Ёсьць вызначана ад казны сума 5.000.000 злотых на пазыкі кааператывам і самаўрадам для будоўлі мэханічных пекарняў. Праз год часу выдадзена пазык толькі на тры пекарні. Большая частка гэтай сумы ня выкарыстана дагэтуль. Значыцца, для Вільні ёсьць дае дастаць грошы на мэханічную пекарню.

У Вільні найбольш ідзець хлеба гаспадарскага — з разовай жытнай мукі; другое месца займае хлеб з пыляванай жытнай мукі. Дык і добра зробіць Гарадзкая Управа калі возьмецца выпекаць жытні хлеб. Адносна выпеканьня пшонных булак — дык лепей будзе калі Гарадзкая Управа дасьць спакой, прынамся, першыя два гады.

Хлеба патрабляецца цяпер шмат меней чым перад вайной: горшыя заробкі цяпер і дарагоўля на хлеб не пазваляюць расквашацца. Значыцца — людзі не даедаюць... Кругом бяручы, на душу людзкую ідзець цяпер хлеба менш аднаго фунта на дзень.

З большага бяручы, лічыць можым так. У Вільні што-дзень трэба даць людзям хлеба жытняга 75.000 кілёграмаў (на гэта пойдзець чатыры з палавінай вагоны жыта — каля 52.000 кілёграмаў).

Каб выпячы штодзень столькі хлеба, патрэбна мэханічная пекарня з 30 печаў, лепш кажучы — патрэбна печ з трыццацю жараламі (каналамі). Каб будаваць гэтую печ (з рурамі да аграваньня) патрэбна выдаць 500.000 злотых. А каб абарудаваць пекарню — апроч печы даць патрэбныя машыны — для месіва цеста і інш — трэба выдаць другія 500.000 злотых. А на будынак пекарні трэба трэція 500.000 злотых. Значыцца — за 1.500.000 — за паўтара міліёны злотых можна мець навачасную мэханічную пекарню.

Ці аплатацца — выкупіцца, ці — замортызуіцца гэта пекарня такім спосабам?

На хлебе ёсьць чыстага даходу ў пекарні (у гурце) круглым рахункам — 2 грошы на 1 кілёграме. На 75.000 кілёграмаў хлеба што дзень будзець 150.000 грашакоў, гэта значыць — 1.500 злотых штодзень. А праз год (350 дзён — адкідаючы гадавыя сьвяткі) выйдзець 525.000 зл. чыстага даходу. Значыцца, праз тры гады дасьць 1.575.000 злотых) пекарня замортызуецца — выкупіцца.

Але гэта было-б тады, калі-б Гарадзкая Управа змагала будаваць выпек хлеба. Калі-ж дапусьціць іставаць вольныя пекарні, дык амортизацыя гарадзкой мэханічнай пекарні зацягнецца на дзесяць гадоў. А дапусьціўшы будаваць вялікую мэханічную пекарню прыватную — дык на амортизацыю прызьвецца чакаць тры дзясяткі гадоў, а то — і няма ведама як доўга. А дзея гэтага, калі Гарадзкая Управа маніцца мець мэханічную пекарню, дык не павінна дапамагаць рабіць сабе канкурэнта, а можа — і пагібель свайму дзелу. Канкурэнт пусь-

ціцца на вядомыя ў пекароў спосабы, каб даць прыпёк вялікі, гэта значыць — даць болей вады ў хлеб і мукі на два-тры процэнт горшай, ды вагу абскубану, — так-што будзе магчы даць перапрадаўцам большы працэнт камісійнага, а гэтым збудуецца сабе шмат болей месцаў збыту, ну і — адбярэць дэбіт і даходы ад гарадзкой пекарні.

Канкурэнцыі простых пекарняў мэханічная не ўбаіцца. На выпяк 1.000 кілёграмаў (60 пудоў) хлеба ў мэханічнай — руркамі аграванай пекарні трэба страціць 50 кілёграмаў (3 пуды) каменнага вугля, значыцца — на гуртавую цану 2 злотых і 50 грошыкаў, а ў простай пекарні на выпячку гэтай-жа вагі — 1.000 кілёграмаў хлеба — трэба страціць дроў паўтары мэтры кругом, значыцца — на гуртавую цану 17 злотых і 50 гр. З гэтага відаць, што выпякаючы 1.000 кілёгр. хлеба ў мэх. пекарні на адным апале ёсьць ашчаднасьці (17.50 — 2.50) 15 злотых; падаляўшы 1.500 грашакоў на 1.000 кілёгр. хлеба выйдзець ашчаднасьці паўтара грашакі на адзін кілёгр. хлеба; на гэтыя паўтара грашакі мэх. пекарня можаць абніжыць цану хлеба. Апроч таго — людзкой працы шмат менш трэба будзе ў мэх. пекарні, і з гэтага — два разы столькі ашчаднасьці будзе, — яшчэ тры грашакі на 1 кілёгр. А ўсё з усім палічыўшы — мэх. пекарня найменш 5 грашакоў на выпячку аднаго кілёграма хлеба ашчаднасьці мець будзе, ну — дык і таея хлеб цаніць будзе, значыцца — на 10 сотак (10 проц.) хлеб таея пусьціўшы, а гэты вялікі працэнт зніжкі, проста пекарні канкурэнцыі ня вытрымаюць.

Весткі з Краю.

Нарэшце дачакаліся.

(в. Лявонавічы, Нясвіскага пав.).

Працягую ўжо год ад тэй пары, калі і ў нашым кутку кіпела культурная праца, калі адзін за адным ладзіліся спектаклі-вечарыны, калі згуртаваная з суседніх вёсак лепшая частка моладзі, клала на аўтары мастацтва свае сілы, працу, душою ўзнасілася да сьветлага далёкага таемнага... Моладзь, ты спаўняла сьвятны абавязак, змагаючыся з народнаю цемраю, якая збудавала вякамі цвёрдую, няпранікаемую сьцяну, дзякуючы каторай, сонцу — зямлі валадару — немагчыма было асьвятляць жыцьцёвую сьцежку. І вось — загрузкалі пярэны, маланка асьвятляла родны край, родныя палёткі... узварухнуліся сьпячых душы і, зьнікнуў мрок. Адраджэньне да новага жыцьця наступіла. Ня глядзячы на летнія работы былі зладжаны тры спектаклі. Як цяпер помню — „Птушка Шчасьця“!... Як мастацка была адгуляна гэта п'еса!... З якім натхненьнем плялі артысты-аматары народныя песьні!... Мелі шчасьце мясцовыя жыхары ўбачыць на тутэйшай сцэне і творы Родзевіча. Усё гэта рабілася ў будынку Пажарнай Каманды, які заўсёды ў гэтых выпадках прыймаў від велькапышнай салі, прыбранай ёлачкамі і размаітымі краскамі. Летась, на Пакровы, была адгуляна зьбеларушчаная драма ў 4-х актах п. н. „Катаржнік“. Гэта драма на гэтулькі цікава, што расчуліла ўсіх глядзельнікаў — усе плакалі. Артысты і артысткі сваёю надцяжнаю вопраткаю і гульнёю стварылі вялікае ўражаньне на сваіх глядзельнікаў, якіх заўсёды была поўная сая. І вось заглянула да нас зіма. Апраўдзіла белаю пялёнкай палі, ляс і ўзгоркі. Холадна на вуліцы, у хаце і ў душы... гэтак сама холад. Зімовы сон усіх змарыў — старых, малых, заснуў з імі маладняк. Зіма прайшла, праходзіць і вясна і лета, а маладняк яшчэ сьпіць ды сьпіць. Спынілася, памёрла культурная праца. Драма „Катаржнік“ была апошнім пацалункам... Не!.. Ня праўда!.. Ня веру!.. Маладняк ня сьпіць... Ён нешта творыць... Што?! Чаго ўзрадавалася? Га?.. Спэтакль будзе? На Пакровы пытаюся? „Але, але!“ Адказываў нехта. Нарэшці дачакаліся. На Пакровы 14-Х-27 г. па ст. ст., пасья гадавога маўчаньня, дзякуючы дапамозе маладых пажарнікаў, наша вясковая інтэлігенцыя зарганізавала спектакль-вечарыну. Адгуляны былі „Страхі Жыцьця“ (драма ў 3-х актах Ф. Аляхновіча і камедыя „Чорт і Баба“. Сая была надта прыгожа прыбраная. Музыкі з в. Цякалаўшчыны, якія захапляюць чароўнасьцю свайго граньня ўсё Нясвіжскі павет, загалі марш. Кожны з прыбыўшых сьпяшаецца дастаць білет. Пажарнікі падтрымліваюць на салі парадак. Празаніў трэці званок. Адкрываецца заслона. Перад глядзельнікамі (якіх было каля 200 чал.) — белны, брудны пакой, пакой без работнага інтэлігента, на ложку ляжыць хворая жонка, на падлозе хлопчык, які нешта майструе з лучынак. Праносіцца прад вачыма злая мінуўшчына-ваеншчына, калі голад і холад загнулі ў чалавека ўсё жывое лепшае пачуць-

цё. Артысты, якія неаднакроць выступаюць на вясковай сцэне, гулялі надта добра. Ролю Сымона выпяўніў — Лукаш Мароз, ролю Альжбеты Мар'я Новік, ролю Юзія Александра Новік, Казюка — Пётра Шчэрба і ролю Алеса выпяўніла Кацярына Новік. Пасья гэтыя-ж артысты адгулялі камедыю „Чорт і Баба“. Сьмех трымаў праз усю камедыю. Прысутныя падзякавалі артыстам шумнымі воплескамі і спэтакль закончыўся скокамі. Дык прапуіце, прапуіце, маладыя сілы! Змагайцеся з цемраю! Няхай лепшая будучыня будзе за гэта падзякаю вам. Шкада толькі, што пра вас ніхто ня ведае, што праца ваша вядзецца безарганізацыйна.

Вы пашлі-б лепшым шляхам, каб у вашай вёсцы быў заложаны гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, які дапамагаў бы Вам у працы. Слава і вам пажарнікі ідуць побач з лепшымі сынамі. Патухнуўшы ліхтар — запалены. Няхай ён будзе сьветлым пунктам у вашым жыцьці. Дзяды і прадаеды нашы выспаліся на цэлае стагодзьдзе наперад — яны адаспалі за нас — мы не павінны ісьці па іх сьлядох! Наш абавязак: стаць на той ступені культурна-эканамічнага разьвіцьця на якой стаіць Запад Эўропы. Дык наперад шыбымі крокамі, тады і наша многапакутная сьцежка жыцьцёвая расьцьвіце пышнымі краскамі.
„Lux Jovis“.

НАШАЯ ПОШТА.

Семчонку С. Прысылайце матэрыялы, паглядзім, што яны варты. Прыслання вершы заслабя. Газэту пасылаем.

Калядзе В. Цэны на календары абвешчаны ў „Сялянскай Нівы“. З заказамі трэба зварочвацца ў квігарню „Пагоня“ — Вільня, Завальная 7. Газэту пасылаем.

Вяселуха. Газэту ўвесь час пасылаем вам.
Юхневічу К. Адрэс украінскай газэты „Селянський Шлях“ — Холм, Люблінская вул. 80. Ступніцкаму Г. Адказ паслалі Вам з пісьмом.

Андрэўскаму Н. Прышліце падпіску ў суме 3 зл.

Новіку. № 74 паслалі дадаткова.
Юрэчку Б. Адрэс перамянілі. Выражаем Вам спагаду з прычыны дазваных мукаў.

Беднаму М. „Дрэня зрабілі“ — памагчы-масьці надрукуем.

Бібліатэцы Союму і Сэнату. № 71 „Сял. Нівы“ ня можам выслаць, бо быў сканфіскаваны. № 51, 59 і 62 паслалі.

Рэдакцыі Богословія. № 70 паслалі, а 71 сканфіскаваны.

Х. з Ярашэвіч. Зьварніцеся на пошту, карэспандэнцыю атрымалі.

Багушэвічу Я. Грошы атрымалі. Газэту ўвесь час пасылаем.

Скулаку П. і Рудзіку П. Пробны нумар паслалі.

Крыцкаму М., Самойлюку Ал., Стасюловічу Л., Кузьмічу Ів., Лупачу Ю. Газэту пасылаем.

Дасталі ад:

Каморніка Пётра — 4 зл.; Карасэвіча Ст. — 3 зл.; Дабравіцкага Міхася, Рукі Фр. — па 2 зл.; Трэпачкі А. — 1 зл.

Папраўка.

У № 82 „Сял. Нівы“ ў артыкуле „Два факты“ праз недагляд рэдакцыі ўкралася нязручная форма палемікі, з якой рэдакцыя не згаджаецца. У сувязі з гэтым адклікаем тую выражэньні, якія носяць абразьлівы характар.

Рэдакцыя „Сял. Нівы“.

Увага!

Увага!

Беларускі Ілюстраваны Календар

НА ГЭТЫМ ТЫДНІ ВЫЙДЗЕ З ДРУКУ.

Беларускі Ілюстраваны Календар на 1928 год,

выданьня Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Календар будзе вельмі багатага і рожна-роднага зьместу з ілюстрацыямі (рысункамі), на 10 аркушоў друку ў прыгожай рожнакалёйнай вокладцы.

Цана календара 1 зл. 70 гр. без перасылкі.

Заказы прыймаюцца ў:

1) Кнігарні „Пагоня“ — Вільня, Завальная 7,
2) Кнігарня Ст. Станкевіча — Вільня, Вострабрамская 2.